

پایش بازار انرژی

OIL AND NATURAL GAS PRICES (as of 12:50 PM CT 02/07/20)

	Price	Change	%Change	Contract
WTI	50.48	-0.47	-0.92%	MAR 2020
Brent	54.62	-0.31	-0.56%	APR 2020
Natural Gas (Nymex)	1.872	+0.01	+0.54%	MAR 2020

WEEKLY U.S. OIL PRODUCTION (million barrels per day)

	Change from previous week	01/31/20	01/24/20	01/17/20	01/10/20	01/03/20	12/27/19
U.S. production	-0.100	12.900	13.000	13.000	13.000	12.900	12.900

پویایی های بازار:

۱- قیمت نفت باز هم کاهش یافت. وست تگزاس اینترمدیت به زیر ۵۰ دلار هر بشکه سقوط کرد و برنت به زیر ۵۵ دلار. در آستانه اجلاس وزرای کشورهای نفت اوپک بعلاوه روسیه، روسیه برای کاهش بیشتر در چارچوب اوپک پلاس تحفظ هایی را مطرح کرده است. همچنین تلفات ناشی از ویروس کرونا به کاهش رشد چین و پیش بینی تولید کالای کمتر در چین انجامیده است. این دو مسئله از دلایل اصلی افتادن قیمت نفت خام عنوان می شود. کمیته مشترک فنی اوپک در جلسه آخر خود به اجلاس وزرای اوپک پیشنهاد کرد که مناسب است که ۶۰۰ هزار بشکه دیگر از نفت خام تولیدی اوپک برای حفظ و ثبات قیمت نفت در بالای ۶۰ دلار هر بشکه بکاهد. روسیه با این پیشنهاد هنوز موافقت نکرده است.

۲- امارات عربی متحده اعلام کرد که منابع بزرگی از گاز را کشف کرده است. این گاز که در عمق کمی از زمین قرار داشته حدود ۲.۲ تریلیون مترمکعب است. استخراج این گاز مشکلتر از استخراج گاز از عمق متعارف در زیر زمین است. هم اکنون دبی گاز مصرفی خود را از قطر وارد می کند که روابط قطر و امارات در پس از قطع روابط عربستان و قطر در حد نازلی قرار دارد.

۳- یک خط لوله که گاز را از اسرائیل به مصر می رساند در اثر حمله نیروهای مخالف دولت مصر منفجر شد. کمی بعد مجدداً انتقال گاز از سر گرفته شد. از ۱۵ ژانویه ۲۰۲۰، این گاز، محصول حوزه گازی لویاتان در آب های نزدیک به اسرائیل در دریای مدیترانه است. مصر و اسرائیل توافق کرده اند که ۲۰ میلیارد دلار در سال جاری همکاری های اقتصادی داشته باشند.

۴- در چهارشنبه ۲۹ ژانویه یک تانکر نفت در نزدیکی سواحل امارات عربی متحده آتش گرفت. این کشتی در ۲۱ مایلی ساحل شارجه تردد می کرد. بلافاصله ایالات متحده ایران را مسئول این حادثه دانست. دولت امارات گفته است که در حال بررسی علت حادثه است.

۵- در سال ۲۰۰۸، سازمان زمین شناسی آمریکا تخمین زد که تا ۲۲ درصد منابع کشف نشده و قابل استخراج جهان در شمال مدار شمالگان قرار دارد. کانادا و روسیه قبلاً حاکمیت ملی خود بر ناحیه

نفت خیز قطب شمال را اعلام کرده بودند. در سال ۲۰۱۴ دانمارک ادعایی را در بر ناحیه‌ای به وسعت ۸۹۵ هزار کیلومتر مربع ورای مرزهای دریایی گرینلند در سازمان ملل متحد طرح کرد که براساس آن استدلال می‌کرد که دریای اطراف قطب شمال به فلات قاره گرینلند وصل است که یک ناحیه خودمختار متعلق به دانمارک است. تیغه ۱۸۰۰ کیلومتری به نام تیغه لومونوسف که در اصل یک رشته‌کوه است و قطب شمال را دو قسمت می‌کند، در کانون این اختلاف قرار دارد. یک زیردریایی روسیه در سال ۲۰۰۷ یک پرچم تیتانیومی ضدزنگ را در بستر آب‌های قطب شمال بر زمین نشانده که واکنش خشم آلود کانادا را به دنبال داشت. کشورهای حاشیه قطب شمال با حل اختلاف به وجود آمده از طریق حکمیت توسط یک هیئت سازمان ملل موافقت کردند. دانمارک در کنار روسیه، نروژ، کانادا و آمریکا در سال ۲۰۰۸ توافق کردند که این اختلاف سرزمینی باید از طریق کنوانسیون حقوق بین‌الملل دریاها حل و فصل شود. هر کشور پس از تصویب این کنوانسیون ده سال وقت دارد ادعایی را برای تعمیم فلات قاره اش ورای ۲۰۰ مایل دریایی از مرزهایش تسلیم کند که کانادا سال ۲۰۱۳ این کار را انجام داد. علاقه به استخراج انرژی از منطقه قطب شمال بعلاوه مسئله کشتیرانی، وضعیت صلح آمیز قطب شمال را اکنون در پس از سه دهه وضعیت با ثبات این منطقه زیر سؤال برده است. در پس از فروپاشی اتحاد شوروی، بنظر می‌رسید که نیروهای رقیب سعی در دور نگاه داشتن این منطقه از رقابت‌های مابین خود دارند. احتمال وجود منابع نفت، گاز و الماس در زیر یخ‌های اقیانوس منجمد شمالی چالشی را میان همسایگان حوزه این اقیانوس به وجود آورده است.

۶- در خصوص منابع گاز اقیانوس منجمد شمالی، کافی است که استخراج‌های انجام شده تاکنون را نام ببریم که به عنوان یک دست‌گرمی برای دولت‌ها و شرکت‌ها بوده و هنوز بطور جدی به این کار پرداخته نشده است. در شمال سیبری غربی حوزه انرژی مهمی به نام بستر اورنگوی واقع شده است، که دومین بستر بزرگ دنیا به شمار می‌رود و ذخایر آن از ۳۰۰ میلیارد مترمکعب تجاوز می‌کند. مجوز لازم برای استخراج از این بستر در اختیار اورنگوی گازپروم، شاخه‌ای از شرکت گازپروم روسیه قرار دارد. در دریای بارنتز، در ۶۰۰ کیلومتری شبه جزیره کولا، حوزه‌ای دیگر به نام بستر اشتوکمان واقع شده است که یکی دیگر از ذخایر عظیم گاز محسوب می‌شود. مجوز بهره‌برداری از این بستر نیز در دست گازپروم است و برآورد می‌شود که ذخایر این بستر ۲.۳ میلیارد مترمکعب باشد. اگر ثروتهای فراوان انرژی موجود در اقیانوس منجمد شمالی برای تلقی کردن این منطقه به عنوان جواهر کافی نباشد، واژه الماس می‌تواند افرادی را که باوری ضعیف‌تر دارند، متقاعد کند. معدن اکاتی در مناطق شمال غربی کانادا، یکی از غنی‌ترین معادن این کشور است. بین سالهای ۱۹۹۸ و ۲۰۰۴ که عملیات‌های حفاری آغاز شد، این معدن ۲۶ میلیون قیرات - حدود ۵۰۰۰ کیلوگرم - تولید داشته است و انتظار می‌رود که تا ۲۵ سال، سودی بیش از ۳۴۴ میلیون یورو در سال داشته باشد. درحالی که قوانین بین‌المللی مشخص می‌کند که چه کسی، چه چیزی را در اختیار بگیرد و یخ این منطقه درحال ذوب

شدن است، می توانیم درانتظار مناقشه ای جدید باشیم. صف آراییی اقتصادی در قطب شاید مفهوم تازه ای به جنگ سرد جدید ببخشد.

۷- اقیانوس منجمد شمالی هوا در حال گرم شدن است. بالارفتن دما در این منطقه، تنها به علت تغییرات آب و هوایی نیست، بلکه نزاع هایی که بر سر کنترل ثروت های فراوان آن در گرفته، علت دیگر آن است. بسیاری تصور می کنند که اقیانوس منجمد شمالی توده ای عظیم از یخ است که بتدریج در حال ذوب شدن است، اما درون کوچک ترین اقیانوس (۱۴ میلیون کیلومتر مربع)، در زیر ۴۰۰۰ متر سطح یخی و در تاریکی مطلق، گنجی مخفی است که هنوز میزان نفت، طلا و الماس موجود در آن مشخص نشده است. نفت، طلا و الماس ثروت هایی هستند که روسیه، کانادا، آمریکا، دانمارک و نروژ برای دستیابی به آنها با یکدیگر رقابت می کنند. به گفته اداره ملی اقیانوس و اتمسفر آمریکا در دو دهه اخیر به علت انتشار گازهای گلخانه ای، تغییراتی در اقیانوس منجمد شمالی به وجود آمده است. این تغییرات موجب شده که کشورها در چند قدمی تحقق رؤیای اکتشاف و استخراج منابع مخفی آن قرار گیرند. شرکت های نفتی بین المللی (IOC) در پی کاوش و استخراج منابع نفت و گاز از نقاطی از کره زمین هستند که تاکنون کشف و یا برداشت نشده است. حوزه های نفتی اثبات شده که به دلیل عمق کم و یا فشار مخزن براحتی قابل دسترس بودند، کم و بیش توسط بشر کشف و استخراج صورت گرفته است. اما نقاطی مانند دو قطب که دور از دسترس و پوشیده از یخ و برف هستند به تازگی نظر این گونه شرکت ها را به سوی خود جلب نموده است. افزایش درجه حرارت زمین و آب شدن بخشی از یخ های دائمی قطب شمال تحولات ژئوپلیتیکی، سیاسی و اجتماعی بدنبال داشته است. افزایش دما در قطب شمال بیشتر از بقیه مناطق کره زمین بوده است. حتی موانع ژئوپلیتیکی گذشته را از میان برده است.

۸- در گذشته گفته می شد که روسیه بدلیل محاصره دریاهای یخ زده علاقه زیادی به آب های گرم خلیج فارس دارد. در حالیکه اکنون خطوط دریایی جدیدی در مرزهای شمالی روسیه بدلیل آب شدن یخ های دریای بارنتز از اقیانوس آرام به سوی اقیانوس اطلس از طریق شمال اروپا باز شده است. تغییرات آب و هوایی همچنین سبب بازتر شدن گذرگاه شمال غربی شده که یک راه دریایی شمالگان است و از آب های شمال خاک اصلی کانادا می گذرد. در قرن نوزدهم مسابقه ای برای عبور کشتی ها از گذرگاه شمال غربی در اقیانوس منجمد شمالی شروع شده بود، چون این مسیر راه میانبری بین شمال اقیانوس اطلس و شمال اقیانوس آرام بود. جهانگردان با کشتی خود را به ساحل غربی جزیره گرینلند، می رساندند و بعد سعی می کردند با رد شدن از میان جزایر متعلق به کانادا در شمالگان، از تنگه برینگ که بین آلاسکا و روسیه واقع است، عبور کنند. مشکل اینجا بود که حتی در تابستان این مسیر به دلیل وجود یخ غیر قابل نفوذ، اغلب مسدود بود. امروز، متجاوز از ۱۷۰ سال بعد، گرم تر شدن شمالگان به این معنی است که هر تابستان برای چند ماه به طور فزاینده ای دسترسی به این آبراه

بیشتر می‌شود. طبق برخی تخمین‌ها، سرعت ذوب شدن یخ‌های شمالگان تا آن حد است که ممکن است استفاده از این گذرگاه برای کشتیرانی از لحاظ اقتصادی مقرون به صرفه شود. برای شرکت‌های کشتیرانی حامل کالا از چین یا ژاپن به اروپا یا ساحل شرقی آمریکا، این مسیر کیلومترها راه را کوتاه‌تر خواهد کرد. در حال حاضر حمل این کالاها از طریق کانال پاناما یا کانال سوئز صورت می‌گیرد. اما برای اولین بار در سال ۲۰۱۴، کشتی باری نوناویک برای حمل نیکل از ایالت کبک کانادا به چین بدون همراهی یخ‌شکن از این گذرگاه عبور کرد. در عوض، سفر این کشتی از کبک در کانادا تا چین ۲۶ روز طول کشیده بود، یعنی دو هفته کمتر از سفر ۴۱ روزه برگشت از طریق کانال پاناما. یک سال قبل از سفر کشتی نوناویک، یک کشتی بزرگ دیگر موسوم به نوردیک اوریون، اولین کشتی باری بود که با کمک یک کشتی یخ‌شکن گارد ساحلی کانادا، از این گذرگاه عبور کرده بود. در سال ۲۰۱۷ مجموعاً ۳۲ کشتی از این آبراه استفاده کردند، ولی تنها یکی از آنها کشتی باری بود. کشتی‌هایی که دنبال ماجراجویی بودند، کشتی‌های یخ‌شکن، یک کشتی تفریحی و یک نفتکش از جمله کشتی‌های دیگری بودند که از این گذرگاه عبور کردند. در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ مجموعاً ۱۸ کشتی از این مسیر استفاده کردند. اختلاف نظر در باره دسترسی به گذرگاه مورد بحث ادامه دارد. کانادا مدعی مالکیت این گذرگاه است در حالی که آمریکا و سایر کشورها این گذرگاه را بین‌المللی می‌دانند. و موقعی که نوبت به میزان سرمایه‌گذاری و توسعه شمالگان می‌رسد، سرزمین وسیع‌تر آلاسکا که متعلق به آمریکا است و سرزمین‌های شمالی کانادا و گرینلند به مراتب در جریان سرمایه‌گذاری از روسیه عقب‌ترند. روسیه تلاش می‌کند با پروژه‌های سرمایه‌گذاری به ارزش میلیون‌ها دلار در شمالگان در ظرف چند سال آینده اقتصاد خود را تقویت کرده و یک کشتی یخ‌شکن را که با انرژی هسته‌ای کار می‌کند به راه بیاندازد و زیربنای بندر را در طول آبراه دریای شمالی تکمیل کند. از این راه می‌توان منابع گازی یامال را به ال ان جی تبدیل کرده و به بندر شانگهای در چین رساند.